

Sy-li spěwał,
Pilmje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosc da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoćń ty.

Z njebjes mana
Njech ćí khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čerbiřke njedželřke łopjeno

W Budyschinje

17. septembra 1933

Baugen

Žnjowý džakny řwjedžeń.

Łut. 12, 16 21.

Łóžde lěto pšchindže tutón džěń wořebiteho wjeřela řa ratarja — žnjowý džakny řwjedžeń. Na tutón džěń je kóždy žyke lěto džěłał, pšchihotował, wupyšchał a pšcheprořkwał. Wřcho dycha wjeřekojěč. A je tał, řłowo žně wobpřchima žyke našče džěło a žiwjenje, wřchu nadžiju, prózu, wřcho čžakanje namała tu řwójce dopjelńjenje. Tał je kóždy džěń wotměřeny na žně. Řunje lěťka tał bě, dokełž kóždy je wědžalał, řo wot jeho prózy wotwiřuje řobu bryče žykeho łuda. A tał je Bóh nam pšchi tym pomhał!

Čaj řami pšchi wřchej prózy dočžinicž njemóžemy. Łohodla tež na řemřchach žnjowý džakny řwjedžeń řwjećžimy. We njebjeřach je tón, kiž wřcho rjaduje; tał mamy ř dowěru na njeho hladacž. Wot njeho pšchindže jedž a picže, drařta a čžrije a wřcho řubło, kaž to w 1. řtawěčřku ř Lutherom wuřtařemy. Tał tež řłuwřcha jemu najpřjedy našch džalał. Džěławu móž wřchał tež wot njeho mamy a wjedro wón nam tež pójčele. Čdyž tał lěťka na našče žně hladamy, mamy wořebitu pšchicžimu, řo jemu džakowacž. Je dał řłowzo a deřchěč, wřcho we řwójim a prawym čžakřu. Čaj, je nař woprawdže řohnował. Čdyž řłuwřchimy, tał řam a řem na řwěčče řu hubjene žně byle a něřk łudžo nuřu čžerřja, dha čžim bóle horžy džalał našchu wutrobu pjelni. A tał je prawje; widžimy našchu řłabojěč, widžimy pał tež wřchewomóžneho, dobročžiwneho a řmilneho Wótza. Wón nař ř nowa wola ř tuthym řohnowanjom. Kał huřto njeřřmny pořřkučhali, řmny dwełowali. A tola nař řenje njewopusččeži. Tał dnyřjeli řo jemu čžim bóle řnowa dowěricž.

Nařch tekřt je řnate pšchirunanje. Huřto řmny řo čžitali, huřto na njó řo řizom dopominali. Kał řrupje je řamny bur řo řadžeržalał we řwójim wjeřelu, řo mějeřche rjane žně. Čaj, řaj, řdyž je našče wjeřele wulke, čžinimy huřto něřčto wo-

pacžneho. Tał tež wón. Bě tał wobřustany wot řwójeho bohatřtwa, řo nicčžo drugeho wřazy njewidžeřche. Bě tał řo řanurik do řachodneho, řo myřłeřche, řo to něřk dořahnje řa čžakř a wěčžnosć. Kał bliřko leži, řo tež my do řamřžneho řmnyřka padnjemy, řdyž řo nam, kaž lěťka ř našchimi řnjemi, deřje dže. Kał bliřko leži, řo čžłowjel po dobrech řnjach teho řabudže, kiž je tute žně jemu hałle dał! Łohodla čžemy pšchego na řnjewowe řłowo myřłicž: čžje budže, řchtož řy pšchihotował!? Čžemy řo we wřchej bohobojřnosćži džakowacž a našcheho wobředžeńřtwa řo wjeřelicž, ale, to je ř tym řizom wuprajene, řenje nječłamy řabryč, řo je wřcho tał rjez jenož wicžeřřtowo, kiž je nam Bóh dał, řo bryčmy ř jeho čžeřeži řřebali a wužiwali.

Čaj řhromadžuje ře ře řubla w njebjeřach a hladaje ře, řo ře ře bohacž w Bóh! Řunje žně nař kóžde lěto napominaju na řamne žně myřłicž, kiž jónu pšchindu. A tał tola jenož je: řchtož je to, řchtož tu jeho bě, prawje wužywał, jenož tón jónu tež žněje. Čchtož tu jenož na řachodne hlada, řam nicčžo nježněje. Nařche bohatřtowo pał je řhryřtuř. Řo nim čžemy čžinicž; kaž je nam w pšchirunanju pořasał, ř teho čžemy wuřnyčž. Čdyž to wřcho njeřmědža jenož řłowa wotčaz, kaž pola řarifeřřřich, dnyřimny, řdyž řmny ř Bóha bohacže řnjeli, najpřjedy a pšchego na to myřłicž, řo je řkupořč řorjeń wřcheho řleho. Łohodla čžemy tež našchu winowatořč řpóřnacž, našchu ruřu řchčedriwje wotewricž a rady dacž tym, kiž nimaja, tym, kiž njemóžu řnjecž. Bóh řich nam pójčele, řo bryčmy móřli našch džalał wopolařacž ř woprowacž. Řenož pšchew dobročžiwosć a łubojěč řebi pola Bóha bohatřtowo nahromadžujemy.

Tał čžemy, řdyž žnjowý džakny řwjedžeń řwjećžimy, na to řtajnje myřłicž, řo je to našch najřłeřřchi džalał, řdyž Bóže dary tał wužiwamy, kaž wón čžze, řdyž jeho dobročžiwosć a łubojěč tež ř dobročžiwosćžu a łubojěčžu wužiwamy.

Njech kóždy ř džaknej wutrobu tał Bóha čžeřeži a myřłi na wěčžne žně, řo bryčmy potom tež tał bohacž bryli pšchew řesom

Khrysta jako jeho švěřni a prawi muczomnizy. Haj šchtož čžini-
cže jenemu s tnych najmjejšich na šemi, scže mi čžinili, praji
Knjes. Bóh daj, šo bychmy kubla tuteje šemje tak k jeho cžešči
pšchezo wužiwali! Tak njech žohnuje našch šwjedžen!

Šamjeń.

Šnjowu džafny šwjedžen.

Šłóž: Njech Bohu džafuje.

Šso Bohu džafujmy!
Šdnyž šnjowu šwjedžen mamy
Dženš s džafnej wutrobny,
Cžešcz, šhwalbu Bohu damy
Ša žně tak drohotne,
Škiž šaž'šny dostali,
Šot Božej lubošcz!
Šsmny takle bohaczi!

Šso Bohu džafujmy!
Šchtóž na Boha je twarit,
Še dostak rjane žně,
Škiž je to lěto darit
Šóh Šótž našch njebješti,
Šam šhudym cžłowjekam,
Ša dalšche žiwjenje
Ššchem šwojim štworjenjam.

Šso Bohu džafujmy!
Šóh je wšcho derje čžinit!
Šdnyž šemja lacžna bě,
Šu s dešchczont wložnu ščžinit,
Šo žito, trawa, wšcho
Šak rjenje roščezšche,
Ššchem ludžom k wješelu.
Šo wšchomu tyješche!

Šso Bohu džafujmy
Ša kražne žohnowanje!
Šam Bóh je s hnady dak
Šu šwoje šchlitowanje,
Šdnyž nasta cžemny dženi
Ša cžežke njewjedro,
Šižo škasycž hrožješche,
Šchtož běšche narostko.

Šso Bohu džafujmy!
Ša tajke šnjowe šbožo
Šam šłonzo šwēcžješche,
Šo šnjenzarjej bu lóžžo,
Še cžežfej wutrobje
Šoh' štarošcz tyšješche,
Šač žito šuche dom
Šso šhowacz hodžješche.

Šso Bohu džafujmy
Ša jeho žohnowanja!
Ša jeho dobrotach
Šny mamy šradowanja.
Šudž Bohu šhwalba, cžešcz
Ša dary bohate!
Šom' džaka wěnyž plešč
Šny čžemny wješele.

Šso Bohu džafujmy!
Šom' wēcžnje wšcha cžešcz škuscha

Ša jeho dobroty,
Škiž dosta cželo, dušcha!
Šóh wēcžna lubošcz je!
Šóh šwoje štworjenja,
Šnych wulke, małe šu,
Ššchě šđerži, šastara.

Šso Bohu džafujmy!
Šaj, džafujmy šo Bohu!
Šo našchej' wutrobny
Šóh šłodži lubošcz nowu.
Šdnyž Boha prošymy,
Šam šwojoh' Duchu da
Ša nowe dobroty
Še šwojoh' bohastwa!

J.W.

Džafownošcz.

Šwjed bč nimo, Šohaty knjes hladašche s wočnom won.
Šč šamjeršant. Š domje a we wobšhodže bč mjeršanje měš.
Šu wuhlada muža, kiž hažny mjješčche. Šažny mjješcz bč jeho
wšchědne dželo. Šohaty widžješche, tak muž kruč čžorneho šhlě-
ba mucžeže, šo by jón škušak. Šrjedy pak šcžeže šwoju cžapku
a štyšny ruzny, šo by šo čžičhe modlit.

Šohaty šo pocža hašibowacz a hašibowášche šo. Šón dny-
bješche šebi tola prajicz: „Ša šelko mam šo tola ja Bohu džaf-
łowacz! Ša wubjernu jědž, ša rjany dom a ša družeho wjazny,
šchtož tutón šhudny nima!“

Džafowna wutroba.

„Našch wšchědny šhlěb daj nam dženkša!“ tak špěwamy —
abo prajimy lěpje: tak dnybjeti špěwacz, mjenujny, dokelž nje-
špěwamy wšchědnyje tak? — Š tutej proštwu prošymy, šaž
Šuther nam wukladuje, wo wšchu cželnu jědž a potrebu. Šo
wjedžješche šhudny škalž tež a bč jo prawje šrošumak. Šohaty šu-
šod pak šo jeho woprašcha:

„Macže dny Wy šo ša tak jara wjele našchemu Bohu šo
džafowacz, šo kóždy wječor špěwacz: „Njech Bohu džafuje šo
wutroba wšchěch ludži?“ Šašche rjemješšništvo Šam mašo
njekny, a Wy macže wulku šwójbu ščžiwicz; to je to wěšte hu-
što doščž pola Šaž tročnu šhudušchke!“

Škalž wotmošwi: „Šo drje je tak! Šle s džafowanjom je
to tak: ša to, šchtož mamny, šo Bohu džafujemy, dokelž je nam
to dobrota; a ša to, šchtož nimamy, džafujemy šo Bohu, do-
kelž jo njetrjebamy.“

Wičern.

12. šeptembra wopomni wošebje Šamburg wulkeho mu-
ža a jeho škutk. 100 lěš je šem, šo mlody šandidaš Šohann
Šinrich Wičern šačži nowny škutk šchješczijaniščeje lubošczje,
šotnyž bu wo žlyšm šwēcže šnathy pod mjenom „Rauhes
Haus.“ Š nim šteji Wičern wo jenym ryšku s mužemi, šaž
to šu Šugust Šermann Šranke, Šliedner, von Šodelšwingham.
„Rauhes Haus“, tuto mjeno šny šnadž wošladaš na knižach,
knižkach, šopjenach. Šutón wulki wušlaw štara šo potajšim
mjes družim tež še šwojej čžišczjernju a knižatnju wo to,
šo dobre kniži a knižki a šopjena do luda pšchidnu. Šičern
je dale tež šon, kiž wo njeměrnym lěčže 1848 šobu šačži a
wutwori „Šentralny Šubjerš Šnutšowneho Mišionštwa“. Š
š tym bu wón šobu wjednik žyleho wulkeho džela, šotrež my
„Šnutšowne Mišionštwa“ mjenujemy. Š lěčže 1857

pschewša wón tšeczi wulki skutk: reformu jaštwow. Wón stupi do pruskeje statneje služby, so by tuto wulke a jara nusne, ale pak tež jara cžežke džěło wukonjeć mohł a tak tež s tutym skutkom Snutskowneho Mišionstwa čłowikam na pomoc pschincz.

Wichern bě se swojim smyšlenjom a prózowanjom blisko saměram, kiž ma našch cžaž. Kanzler Hitler ma w myšlach, kaž i jeho słowow služimny, pschihotowacz a dokonjeć wulki a njewuměrnje cžežki skutk: lud woczahnje sa nowy cžaž. A tutón wotpohlad ma wón tehodla, dofelž wón wě, — a to tež wupraja, — sa nimo hospodařskeje nusy a politiskeje nusy hišće druha našch lud jima: morališka nusa. Wichernowu hłowny a poślědni wotpohlad bě tež, tajke wutublanje, wustrowjenje, woczehnjenje luda, a tohodla hižo mamy so na njeho dopomnicz a mamy jeho a jeho džěło do luda stajicž. Njeh je wón we swojim skutku žiwny mjes nami, a njeh smy my živi kaž wón w tej myšli, so služo Jesušež Khrystušež služimny druhim a ludej najlěpje a žebi tež.

Bjes nabožiny.

Lěta po revoluziji lěta 1918 běchu cžaž wojowanja pschecziwo nabožiny, wěrje, zyrkwi. Čžažopis „Signate“, kotryž sjednocženstwo „Evangelischer Presseverband für Deutschland“ wudawa, je so nadrobnišcho i lětami 1919 hač 1930 saběrał, jenotliwe prašćenja pruhujo.

Wušbytk je, so cžažopis praji, so je žyła tnych, kiž bjes nabožiny, w tutym cžažu kóžde lěto wo 100 000 pschiběrał. Tuta licžba hižo trašči. Ale nětk: kał wulka licžba tnych, kiž buchu kóžde lěto nakaženi, sajědojčeni, kiž buchu lěto a bóle liwzy! Licžba tnych, kiž wustupichu a so wot nabožiny, wěry a zyrkwi wotwobrocžichu, njeje w našich lužiskich wožadach swjetšcha tak jara wulka. Ale šcho mohł w našich wožadach woblicicž licžbu tnych, kiž so nakaženi, pschewšchem kiž so bóle abo njeny liwzy. A liwki bycz, to je hórje hač šawnny njepšcheczel bycz, hač šymny bycz. To tola nihtón druzi njepraji hač našch Knjes Jesuž kam! A wón ma štyšnje wótre słowo sa liwkich. Tohodla: njesměrujmy so i tym, so licžba tnych, kiž so šawnje bjes nabožiny, w našej Lužicy powšchittownje tak jara wulka njeje, — i městnami je wona tež we Lužicy tak wulka, so so stróžich jara! — Budžmy wjele radšcho njeměra polni dla licžby tnych, kiž so mjenje abo bóle liwzy! Snamjenjow sa liwkošč mamy tu došč. Njeksčzene abo jara poščzene kšćzene džěczi. Mandželstaj, kiž se Knjesowemu wołtarju njestu pišchtaj. Próšdne kěmšchaze městna, próšdne městna pschi spowjednym blidže. Dary kolektow a šbėtkow. To, so pschi dawanju dawkow na zyrkwiny najpošlešny myšla abo dozyla njemyšla. Wotšwjeczenje njedžele. Khorhoje wšchědneho dnja, — šchaty, — kiž šmahuja njedželu a šwjate dny! Liwkošč, so njebychmy ju sa šnadnu měli! Do boja pschecziwo liwkošč! Horicž dnrbi so kóžda dušcha w lubošč i Jesušež! A móž a šhlynošč tuteje lubošče dnrbi widomna bycz wšchudžom a štajnje, w dobrym a w čěmnyym cžažu, we šwójbje a we wožadze, w šwójbnym domje a we Božim domje, we wošobinškim a w šawnym žiwjenju.

Tamne wobliczenje dopokaja dale, so je w tutych 18 lětach w Němškej škoro na 2 000 000 ludži wustupilo. Pschi tutej licžbje so hižo čzi woblicženi, kiž so sažo do zyrkwi wrócžichu. W lětomaj 1931 a 1932 njeje to hinał bylo.

Škoro pschezo a wšchudžom je tak bylo, so so hibanje pschecziwo wěrje a nabožiny šapocža we wožadach, kotrež

njemějachu došč duchownych abo žaneho duchowneho šame šažo. Wošebje bě to we wulkich wulkoměšćchanskich wožadach tak.

Někotre měžazy je to nětk šem, so so nawróť šapocža. Pocžinaju so bóle a bóle do zyrkwi a k nabožiny wrócžicž. A to niž šwontownje. Wěmy wo mlodnych čłowikach, mužškich kaž žónškich, kotřiž, dofelž njeběchu nabožiny w šchull měli a njeběchu pschewš konfirmaziski wołac šupili, nětk wošebite nabožne rošwucžowanje wopytuja a i zyrkej wutrobu a i wulkej pilnošču se swojim duchownym šobudželaja. To so njemóže wo pacžerškich džěcžoch pschezo a wšchudžom pračicž, hačžrunje tola tute i domow pschithadžeja, kiž so nješkwot zyrkwi džěliše.

Ale wulki a wošebity nadawł je a woštanje to sa zyrkej a sa wožad, tnych šažo pschijimacz, kiž so se šhly tnych wrócžeja, kiž nabožiny nimaja. Šello i nich pschidže jenož, dofelž druzi wěšit duje, šello šažo jenož, dofelž druzi tež šažo pocžinaju wěrčič, a šello jich je, kiž i polnym pschewšwědženjom pschidžu.

Nješapomamy: Pschiwobroczenje k zyrkwi a k nabožiny budže potom čzim lóžšche a wěrnišche a dospolnišche, hdyž čzi, kiž w zyrkwi a w nabožiny so a woštach, so wěrni, žiwi šchecžijenjo, kiž šwoju wěru šawnje a šrawnje wušnawaja i wutrobu, se słowom, se skutkom, i žylym žiwjenjom.

Zyrkej a štat.

Powšchittowny žnjowy a ratarjowy šwjedžen budžemy 1. oktobra šwjecžicž po žylym němškim kraju, tež te wožadny, kotrež so hižo šwój žnjowy šwjedžen šwjecžike, tak wošebje w Šakškej. Sa pruske wožadny je to po šarym šwucženym wašchnju, šapocžatk oktobra šwjecži žnjowy džakny šwjedžen, šakške so šwjetšcha šwucžene, přjedny žnjowy džakny šwjedžen šwjecžicž, hnydom, hdyž so žně domoj. Na šhromadny šwjedžen njedželu, 1. oktobra, hotuja pak so wšchě wožadny. Šakška zyrkwina wšchnošč je poručžila, so ma Boža služba we wuhotowanjach tuteho dnja šwoje wošebite městno wobšchowacz. Połodnjo so hodžinu došč je wšchěmi šwonami šwoni. Dalšche wuhotowanja budža podobne, kaž 1. meje. Wošebje so tež šwjedženški cžach pschihotuje. Drobnišcheho so hišće wosjewi. Šwjedžen je bóle sa wšh hač sa města.

Šakške sjednocženstwo wšchěch towarštwow ewangelškich žonow „Christlicher Frauendienst“ je doščalo nowu wjednižu. Dotalna wjedniža, knjeni von Carlowitz, je ju pomjenowala a to knjeni von Burgsdorff, kiž je w šakškej Lužicy derje šnata. Knjeni von Burgsdorff, mandželška přjedawšcheho Lubiškeho hamškeho hejtmana, nětrčičkeho Špicžanškeho wokrješneho hejtmana, bě hač dotal wjedniža ewangelškich žónškich towarštwow Lubiškeho wokrješa a je horliwje w tutym džěle škutkowala.

Snutskowne Mišionstwo. Šakški krajny biskop Koch je sa wjedniža šakškeho Snutskowneho Mišionstwa postajil šararja Wendelina, kotryž bě hač šem jeho městowšchewšda.

W Augustušburgu je so 1. septembra šapocžal ludozyrkwinski nazionalšocialistiški kursus sa šakškich študowachy bohošłowštwu. Šakški krajny biskop Koch bě šudentow šawoal a šello bě so šamowišo, so dnrbičachu džěł do pschichodneho kursa pschepokasacz. Tuto wošebite šwucžowanje čze šudentstwo sa praktiše džěło mjes ludom a we wožadach pschihotowacz. Šaštupjerjo zyrkwinskeje a štatneje wšchnošče běchu w šamodnej šwjatocžnošč i pschitomni; sa krajneho biskopa, kiž bě tehdy šobu jako hójč w Nürnbergu, šaral Adolf Müller.

Na kłepnych bu pšched něšchtu czařom Stuttgartska jubilejnu biblija w piřmje ja kłepnych ihotowjena. To je bylo hobrste džěło a to je tež, hdyž tutu Bibliju widziš, swonkownje hižo wulke džěło. Ale fajka radość to ja kłepcho, hdyž može nětko žant zhytu Bibliju čytać! Nětko ńo jjednoczeństwo „Gesellschaft für christliches Leben unter deutschen Blinden“ hotuje, tež spěwarškie w piřmje ja kłepnych wudacz. Sapoczecz chzedža hnydom i přerini džělonc nowych němškich spěwarškich, t. r. tych spěwarškich, kotrež ńo po czařu we wšchěch zyrkwyjach sawjedu. Tutón džěl ma 342 kěrłuchow a je sa wchě němškie ewangelškie zyrkwojenaki. To budže nowa radość ja wobohich cźłowjekow, kiž njewidža, kiž njemóžeja i wóczkomać čytać, kiž pak ńo na to wušteja, i rukomać, t. r. i porjtanami čytać!

Wschelake i bliska a daloka.

Dženža, 17. septembra, je hlowna i hromadzišna hlowneho Miřionšeho Towarštwu w Freibergu. Tam kłepčaja we wšchěch 5 Božich domach tuteho stareho hórniškeho města dženzja w 9 hodž. kłepčejšku Božu kłuzbu. Mjes družimi předuje tam tež miřionški direktar D. dr. Jhmels-Lipšcański, ńyn njeboczicžkeho krajneho biskopa. Po hlownej Božej kłuzbje je w kóždej zyrkwi miřionška Boža kłuzba ja džeczi. Popoldnju je wošebita šhromadzišna a pónđzelu wšchelake pofedzenja, kotrež ńo wšchě i džělonc miřionštwa saběraju. Tuto rošče wšchudžom. Wšchudžom wobšchěrnijše a nowe nadawki, kiž kšchěczijanow do džěła wołaju a wo dary, wo wopory profša. Wjenješy njedokohaju; štrach je, ńo njemóže miřionštwa wšcho džěło na dotalnych polach šustaracz a ńo dhybi nowe džěło wostajicz, hacž runje tuto nuřne a rošjudne. Tohodla wono pšchezo sažo prořy wo pomoz, wo dary, wo wopory. So bychmy šrořumili nuřu miřionštwa a pšchifańnu našcheho wulkeho a jenicžkeho Knjesa Jesom Šhryšta a po nej činili!

S Rořacziz. Nařcha wořada kłepčeske tydzenja dwójny wošebity džěł: Sswjeczeske žnjowy džakny kłepčej a wopominaške czežke domachpntanje wořady, kotrež i Napoleonowej wójnu 1813 pšchidže: Wšy njebuchu jenož tyřchene tak, ńo wobndlerjo roščžekachu, ně, 10. septembra wotpali ńo tež knježi dwór a hród a w Rořaczizach 5 žiwnoščow a we Truřnyach fara, šorbark a 14 kłubow, žiwnoščow, domow. Wořjedž płomjenjow štejeske Boži dom wořta tež štejo. Wě pod „wšchichim šchitom“, kaž šarač Ernst Richter pišche. Šnutškach wšchaf bē jara czeřpiš, a šrudno bē, do njeho pohladacz. Žonjaze šawki wubite, wurumowane a w lēhwje špalene. Franzowšoj meřachu tola tu wořoko Rořacziz a Truřny kwoje lēhwo. A fajki nětko dženzja Boži dom. Fara pšchnje wuděbjeny i wěnzami, pletwami, kwěcželemi, pšodami, „pópami!“ A dwójny w nim wulka, nutrna wořada šhromadžena, wopominač to, šchtož dženzja, a to, šchtož runje pšched 120 lētami a džak woprowacz i wutrobu, i ertom, i ruku. Dobre je w našchim czařu, hdyž husto jara škoržimny, wróczo hladacz a špóřnacž, ńo ńu našchi přjedownizy czeřškeho našhonili hacž my. Woni njejku šadwělowali. Na Bohu ńo špuščžejšo ńu šnowa twarili, šchtož šapuščžene a špalene, a ńu šnowa worali pola, kotrež wupuščžene a šteptane a ńu wuřnywali na nadžiju kwoje ńynny, ńo modlo Knjesej w njebjeřach. A woni njejku ńo šjebali. Woni bēchu pofłucharjo a tež činjerjo Božeho kłowa jim dateho. A tež my ńo njejšebamy, hdyž Bože kłowo kłyřimny a činimny! — Dženža je nětko sažo wošebity džěł ja našchu wořadu. Knjes šuperintendent Jagsch předuje a šapofaže noweho knjesa patrona našcheje zyrkwoje. Mamy dženzja potajkim, kłepčejšo, kotruž našch Boži dom hiřchče njewohlada.

We Wittenbergu kłepčachu wulke jubilejne dny. Wšchitum wobdžěli ńo tež němška wšchynošč. Šlownu rěč njēšche pruiški krajny biskop Müller. Nařche šopjenko budže hiřchče na drobnišcho wo tym kaž dožyła wo kłepčejšo pšchacz, kotruž lēřka w Lutherowym jubilejnym lēčže kłepčimny.

Wrořbna njedžela. Njedžela 10. septembra je byla po powěcžach, kiž buchhu hacž do pónđzele wječžora rošnježe, džěł štruchlych podawšow.

W Badenskej šapali ńo njedželu dopoldnja we wšy Deschelbronn štatok wudowy; tutaja na šapalerštwu. Wohen ńo bōřny dale rošnjeřy, hacž runje je wšchěch bokow na pomoz kłwatachu. Nařchi wětr rošnořchowašche šchřē a wohen, a njedokstak wody podpjerasche wupšchēřtrěwanje płomjenjow. Wobndlerštwu, wobory, SA., Wozłowy kłobuk“, polizija a drusy wobarachu ńo podarmo. 203 twarjenjow bu šnicženyh: žyła wjeř!! Nařke to njēřbožo! Wšy, kiž ńy wobarnowani, špominamy tež nutrnje na domachpntnych we kwojej wutrobje a je škuffom kwojeje pomoz! Bōh tōn Knjes chyř jim šam pomhacz a nař a našch kraj wobarnowacz pšched tajkim štyřkom.

A niž jeno tutōn wohen. Njedaloko šnateho města Solingena šnejšboži wulki autobuř, w kotrymž 43 SA-muži jēdžesche. Wōs ńo i drohi po našchym brjořy dele wjerhny. 10 muži je kłepčejš nazakalo a pšchēs 30 bu šranjenych, wjetřcha polořa czežko. Žarowanje džē pšchēs žyly kraj a lud. Wšy, kiž ńy wobarnowani, špominamy i nutrnym želenjom na nich a na šawostajenych a njechamy ńo tež dlizicž, hdyž tu abo ja družich ńy na pomoz wołani. Bōh tōn Knjes daj trořcht a špořčž nam wšchēm šchit a pomoz.

Alle niž jeno w Němškej tajke tyřchne podawki! W Štalškej jēšdžachu njedželu pola Milana auta na pšchemo. Tam namakachu tšjo kłwetořnaczi jēšdžerjo kłepčej. Šakle jažo ńo tšeczi je kwojim wōřom špali, jařachu i wujēšdžowanjom. Tež to šrudne poderidženje. Tu pak nam prařchenje pšchidže, hacž je wuřbyř tajkich njepšchēřtanajžy ńo wōřpjetowaznych wujēšdžowanjow hōdny tajkiche woporow. Nam ńo šda, ńo šebi runje tajke podawki žadaja wobnjēřowanje a hinajšche šarjadowanje tajkich wuhotowanjow.

A šchto chže dženzja prařicž, hacž je i tym rynch šrudnych podawšow škōncženy! To jene pak dajmy šebi i tym doprařicž: Njewidžicž, njecžujesč dha, kař jara našch ńo ty wšchēdnje džakowacz Bohu a kař nutrnje a wērnje našch ńo ty tež wšchēdnje modlicž k Bohu?!

Na puč.

Domkhowańka — džakowańka! Abo niž? Abo šchto?

Liřtowanje.

Wšchēm: Škrajny biskop je i wulšom porucžil, ńo ma byč we wšchěch wořadach „wořadne šopjeno“. „Wořadne šopjeno“ njereka pak jenož tohodla tak, dokelž ńo we wořadze čyta, ale pšchedewšchēm tohodla, dokelž ńo i wořady a wo wořadze a jeje žiwjenju do njeho piřa. Nařch njedželnik „Šomhaj Bōh“ chže dawno hižo „wořadni“, bncž ja šerbškich wořadnych. Knjesa šararjo šmēja ńo nětko wo to štaracz, ńo šmēja tež šerbšy wořadni kwoje šerbškie šopjenko. Woni pak ńo jenož šmēja, hdyž budže tuto šerbškie šopjenko i wořadow piřacz a rošprawjecž. To rēka: Tuž do džěła! Tuž ńo štarajny, ńo šerbškie wořadne šopjeno mamy! — Redaktor.

Ša 15. po Tr. Š. w Š. — Ša 16. po Tr. Š. w Š.

Šamokwity redaktor šarač Wyracž w Rořaczizach (Rořiz b. Weisenberg). Čyřchč a našch Šemolerež šniřchčejšchēřnje a šniřarnje, šap. dr. i wobm. ruř. w Budyřchijne. — Wuhadža kōždu šobotu a pšacz šchtořčlēmje 108 pi.